

NY. 59. 4.

Q. B. F. F. F. Q. I. E. D
PRAEMISSA AD HOS. II SEGM. XXI
VOCABVLI ꝑꝛ EXPlicatione

XIX

OMNES MV SARVM PATRONOS, FAVTORES
AMICOS

AD

ORATIONEM

DE

FIRMISSIMIS PER OMNIA
TEMPORA MYSTERII SACROSAN-
CTAE TRIADOS ARGVMENTIS

AB

IO. GEORGIO CASPARO FICKIO

SATTELGRYNDA-BARVTHINO

IUVENE THEOLOGIAE STUDIO, OB INGENII PRAE-
STANTIAM, MODESTIAM AC DILIGENTIAM IN
PRIMIS COMMENDANDO

FER. I. PENTECOST. MDCCLXXXI.

HABENDAM

QUA DECET OBSERVANTIA

INVITANT

DIRECTOR

ET

RELIQVI PROFESSORES

COBURGI, FORMIS AHLIANIC

Pl. 51, 16: *Canat lingua mea קָנְיָהּ aequitatem tuam*
sive iustitiam quia absolutis innocentes. Arabs ponit
 קָנְיָהּ *aequitatem tuam.* Symmachus conuertit: *διαλά-*
λῆσει ἢ γλώσσά μου τὴν ἐλεημοσύνην σου, ex ingenio Iudaico
 absolutionem Dauidis vt eleemosynam considerans, quae
 sine satisfactione a Messia promissa aliquando prae-
 standa, in regem illum a Deo fit collata. Theodoretus
 auctore Rom. 3, 24, a Deo fit δωρεὰν τῆ ἀντὶ χάριτι, *gratis*
ipsum beneficio, intelligit, adscribens: *Ὁὐ γὰρ στήσω τῆς*
ἀφθεσίας ἀπολάυσας, ἀλλ' ὑμῶν σε διατελέσω, καὶ τὰς σὰς δι-
γόμενος χάριτας. Non enim tacebo, fructum absolutionis ca-
 piens, sed te perpetuo canam, tuaque enarrabo beneficia.
 Eques Ill. I. D. Michaëlis transfert: *Dafs meine Zunge*
deine Gnade preise. Hieronymus קָנְיָהּ aut ἐλεημοσύ-
 νας legisse videtur, transferens in annotationibus *iustitias*
tuas, atque addens, *per quas, punito in me peccato, miseri-*
cordiam praebuisti. Vel *praedicabit mea lingua, mandata*
tua. Ezrides hic etiam *aequitatem Dei* agnoscit, qua vero
 non Messiam futurum, sed ipsum Dauidis facinus respi-
 ciat, adscribens: *Dauid Vriam neque occidit, neque mor-*
tis reum pronuntiavit, ipse enim occidi eum non iussit, tan-
tummodo cepit malum consilium statuendi eum in loco pericu-
loso. Drusus etiam ad hunc locum Symmachi ἐλεημοσύ-
 νην non *eleemosynam,* sed *misericordiam* interpretatur.
 Amama quidem rectius dubitans adscripsit: *"Iustitiam*
"tuam

"nam, id est veracitatem in seruandis promissis, ac no-
 "minatim in seruata mihi promissione remissionis pecca-
 "torum per Nathan annunciata. Alii, *benignitatem, cle-*
 "*mentiam, misericordiam*, 1. Sam. 12, 7, vt disceptem vobis
 "cum de omnibus iustitiis Domini. Hunc locum adducit
 "Illyr. (Clau. Script. S. col. 598, 62.) At Iun. explicat,
 "de iustitia distributiua, i. e. iustis factis, tam beneficiis ex
 "promiss. quam suppliciis ex vestris meritis. Clarius lo-
 "cus Mich. 6, 5, vt agnoscas iustitias Domini. Belg.
 "Wat de Heere u goets gedaan heeft. Ter. (Heaut. 4, 1, 33)
 "Vt meae stultitiae in tua iustitia aliquid sit praesidii. Pl.
 "103. *Benignitas Dei a seculo in seculum erga timentes eum,*
 "*et iustitia eius erga filios hominum.* Posteriori aeuo po-
 "situm fuit pro eleemosyna, Dan. 4, 24. *Peccata tua*
 "*בצדקה פרוק* et iniquitates tuas benefaciendo affligis Vulg.
 "*Eleemosynis redime.* Sed alii putant, nullam esse neces-
 "sitate ibi expon. *eleemosynam*, Iun. *Abrumpe peccata*
 "*tua iustitia*, q. d. plus satis hactenus peccasti iniustitia et
 "inhumanitate, anticipa iudicia eius serua respicientia,
 "abrumpe iniustitiam et inhumanitatem, instrue ali-
 "ter vitam tuam, disrumpe vincula spiritualis tuae ca-
 "ptiuitatis, perrumpe hunc carcerem vera fide et per
 "bona opera efficace. Clarius locus Math. 6, 1, vbi
 "optimae notae cod. habent *δικαιοσ.* i. e. *ελεημοσ.* August.
 "dicit partem iustitiae esse opus, quod per eleemos. fit,
 "quia pauperibus obstricti sumus, Prou. 3, 27. *Ne pro-*
 "*bibeas bonum a dominis eius.*" De loco 1 Sam. 12, 7 iam
 "egimus § XXVII. De Mich. 6, 5. Psalm. 103, 17 et
 "Dan. 4, 24 deinceps dicetur. Quod attinet ad Terent.
 "Heaut.

Heaut. 4, 1, 33, b. Praeceptorum meo Gesnero Thefaur. L. L. Tom. II col. 1268, 14, assentire nequeo *iustitiam*, et Andr. 1, 1, 9, *iustam seruitatem per clementiam et clementem seruitatem* interpretanti: ego praecoptem *aequitatem* et *aequam seruitatem*, praesertim quum idem paulo ante col. 1267, 21 Donati explicationem attulerit: *iusta seruitus, in qua nihil iniquum iubetur*. Gesnerus quidem haec addit col. 1268, 17: "Sic item *Iustitiam* et *Lenitatem*, tanquam *Synonyma coniungit* Cic. pro Marcel. 12 c. 4." Sed ego suspicor *iustitiam* et *aequitatem*, *lenitatem* et *miseri-*
cordiam in hoc Ciceronis loco sibi respondere, et vero, in-
quietis, haec tua iustitia, et lenitas floret quotidie magis,
ita ut quantum operibus tuis diuturnitas detrahet, tantum
afferat laudibus. Et caeteros quidem omnes victores bellorum
ciuiliu iam ante aequitate et misericordia vicerat, hodie vero
die te ipsum vicisti.

Ps. 51, 21. Tunc *delectaberis sacrificiis יצק iustissimis*,
id est, *integerrimis ac verissimis*. Hanc lectionem sequitur
Chaldaeus, Syrus scribens, כרכחא וקושתא *sacrificiis*
verissimis et Arabs ponens, כרבחה אלעד *sacrificiis ius-*
tissimis, siue *rectissimis*. Sed est lectio antiquissima
יצק זבח quam conseruauerunt LXX. Symmachus, Vul-
gatus, Hieronymus ac Theodoretus, *ἱερότα θυσιῶν ἁγίων* *sac-*
rificium iustitiae, quam Aethiops Chaldaicum in Bibliis
Regiis, de quo deinde dicitur, imitatus, sic interpretatur:
זבח (Hebr. זבח) *Quum approbaueris מצות יצק victimam*
iustissimam, munusue et sacrificium, זבח (Hebr. זבח) tum
offerent in altari tuo iuuenos. Nullam plane video cau-
sam, cur negemus, haec verba de sacrificio iustissimo, in-
teger-

regerrimo ac verissimo Christi esse explicanda, id quod Theodoretus etiam fecit, quum inuictis firmissimisque, Messiam futurum eumque diuinum a Dauide esse agnatum, demonstrari potest argumentis. Quod si haec lectio codicum quorundam fide firmetur, eandem omnino praeoptem. Digna est, quae hic afferatur explicatio Hieronymi: "Cum vel te pro nobis offers Patri, vel a nobis

"laudes et gratiarum accipis actiones:" ac Theodoreti: *Ἐπειδὴ γὰρ τὸ παναγίον Πνεύματος ἄνω τὰ δῶρα προσέθεικεν, εἰς τὰ κτιῶν ἔδειξε τὸν τῶν ὄλων Θεὸν κατὰ νόμον θυσίας ἐν ἱερουσόλειαν, ἰστέυει τὴν νέαν ἀναφανήσαν Σιών, καὶ τὴν ἐπιθρανίαν ἱερουσαλὴμ ἐπὶ γῆς πολιθῆναι, καὶ ὅτι τάχιστα παρὰσχέθῃαι τὴν καινὴν πολιτείαν, τὴν ἐν ἀλόγα προσφύεσαν θύματα, ἀλλὰ τὴν τῆς δικαιοσύνης ἀναφορὰν καὶ θυσίαν, καὶ τὰ λογικὰ καὶ ζῶντα ἰδολοκαυτώματα, περὶ ὧν μακάριος λέγει Παῦλος, παρακαλῶ ὑμᾶς ἀδελφοὶ διὰ τῶν οἰκτιρῶν τῶ Θεῷ, παρατήσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἀγίαν, ἐυάρεστον τῷ Θεῷ τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν. Εἰδὼς γὰρ ὁ Θεῖοτατος Δαβὶδ, ὅτι τὰ ἔδῃλα καὶ τὰ κεύφια τῆς τῶ Θεῷ σοφίας μεμαθηκώς, ὡς ἡ καινὴ διαθήκη τελείαν ἔχει τῶν ἁμαρτημάτων τὴν ἀφεσιν, ταχίστης καὶ τελείας τῶν ἁμαρτημάτων ἀπαλλαγῆς ἐφιέμενος, καὶ τῆς συντόμης καὶ φιλοτιμίας καθάρσεως τυχεῖν καὶ αὐτὸς ὀρεγόμενος, τὰντὰ φησι. Quum enim supra sanctissimi Spiritus dona proposuisset, deinde ostendisset, Deo omnium rerum victimas lege praescriptas non placere, suppliciter rogat, ut noua existat Sion, et caelestis condatur in terris Hierosolyma, nouaque quam celerrime constituatur ciuitas, ratione haud carentia offerens sacrificia, sed preces et victimam iustissimam, et ratione praeditas vitalesque hostias, de quibus beatus Paulus (Rom. 12, 1) Obsecro vos, inquit,*

CXLII §. XXVIII. Psalm. 51, 21 expositiv.

quit, dilecti, per misericordiam diuinam, ut sistatis vos ipsos, tanquam victimam vitalem, sanctam, Deo acceptam, cultu menti vestrae consentaneo. Persuasus enim diuino afflatu concitatus Dauid, occultam atque arcanam edoctus Dei sapientiam, nouo in foedere perfectam inesse peccatorum condonationem, celerrimam ac perfectam appetens a peccatis liberationem, atque compendiaria et lautissima ut sibi contingat expiatio, cupiens, haec profert. Hefychius quidem Lex. Tom. I p. 347. ed. Albert. scribit: *ἡναρρογά. Δέσποτις, παρὰ ἀλλοτρίου*, hunc Psalmum respiciens. Dubia videri potest lectio apud Chaldaeam in Bibliis Regius scribentem: *מבכין תציה נככת קודשין דוכותיה עלתה דמתסקה גמירא דא גמי* quae verba Samuel Clericus quidem sic conuertit: "immolationem sanctorum iustitiae, oblationem istam, quae offertur perfecta &c." eundem positum esse, et recte quidem mea sententia, putans nominis נככת numerum, qui obseruatur in nomine עלתה expositionis ac declarationis causa addito. Alias enim verba illa sic possent conuerti: *Quum deletatus fueris sacrificiis sanctissimis atque innocentissimis, victima illa, quae perfecta offertur, tum immolabunt sacerdotes in altari tuo iuuenos.* Ezrides adscripsit: *השרמים זכות זרק* sunt sacrificia conuiuialia, atque *עלה* est sacrificium ingy, tandem addunt *כליה* munus sacerdotis. Ezridae assentire videtur Eques Ill. I. D. Michaëlis conuertens: Denn wirst du unschuldigere Opfer dir gnädig gefallen lassen, atque adiciens: *Eigentlich Opfer der Gerechtigkeit, die den Sündopfern entgegen gesetzt werden.* Idem in Theologia Typic. Cap. II § 24 p. 79 scripserat: Es kann so gar
zwei-

Zweifelhaft seyri, ob פָּרָא hier Gerechtigkeit überfetzt werden solle. Es bedeutet auch sonst *Almosen*. Wie wenn diese Opfer *Almosenopfer* genannt würden, weil man Leutern und Dürftige dabey zu Gaste bat, um die *heiligen Speisen* mit dem Opfernden zu verzehren? Sed dubito, num פָּרָא *elemosynam* in libris Mosis reliquisque scriptis Hebraicis significet. Vid. supra § XXV p. CXI. ff. Praeterea nullam video causam, cur sacrificium iustissimum, innocentissimum, integerrimum, verissimum, rectissimum piaculari opponatur. Piacularia certe sacrificia inprimis esse debebant innocentissima atque integerrima, ut hominibus peccantibus, iisque sacrificantibus innocentiam conciliarent.

Pl. 52, 5. *Mendacium libentius loqueris, quam פָּרָא veritatem.* Nomen ipsum reliqui interpretes retinent omnes, praeter Latinum, qui Graeca, ἀδικίαν ὑπὲρ τοῦ λαλήσαι δικαιοσύνην, sic conuertit, *dilexisti — iniquitatem magis quam loqui aequitatem.* Theodoretus vero notionem veritatis hic agnoscit, atque adscribit: προεὶλες τῶν κρείττων τὰ χεῖρα, καὶ τῶν ἀληθῶν τὰ ψευδῆ προτείνουσαι τῶν ἐπιματῶν, ὑπὲρ δὲ τὸ δίκαιον ἀσπάζη τὸ ἀδικον. *Melioribus causis peiores, ac veritati mendacia anteponis, magisque amas quam innocentiam, nocentium conditionem.* Aethiops ponit: *Inique agis, non patrocinaris innocentiae.* Sontes quidem semper sunt mendaces, qui mentiantur speciemque praese ferant innocentiae. Eques Ill. I. D. Michaelis conuertit: Böses ziehst du dem Guten, Vnd Lügen zu reden, der Wahrheit vor. De hoc veritatis significato videatur Idem ad V. S. R. Robert. Lowih Sacr. Poët.

CXLIV f. XXVIII. Psalm. 71, 21 exponitur.

Poëf. Hebraeor. P. I Praelect. XII p. 241 et P. II de vsu parallelismi hermeneutico p. 383. Add. Versuch über die siebenzig Wochen Daniels. S. 207.

Ps. 71, 15. *Os meum enarrabit* תַּקְרַע *aequitatem tuam, siue iustitiam tuam qua innocentes absoluis, quotidie victoriam abs te mihi concessam, vbi vocabulum aequitatem, siue sententiam absolutoriam significans aliquoties repetitur.* Theodoretus adscripsit: Οὐ πάύσομαι τὴν δικαίαν σου ταύτην διηγόμενος ψῆφον καὶ διδάσμιον ἅπαντας, ὅπως ἐμοὶ καὶ τοῖς πολεμοῖσι διδάσας, τῆς ἐκείνων μὲ δελείας ἀπήλλαξας. *Non cessabo absolutoriam tuam hanc enarrare sententiam, omnesque docere, quomodo mihi hostibusque ius reddens, ab horum seruitute me liberaueris.* Interpretatio haec parallelismo firmatur hermeneutico Psalm. 69, 28. 29: *Permitte peccatum post peccatum eorum, ut ne perueniant ad iustitiam tuam innocentes absoluentem. Delebuntur ex libro hominum felicitum, neque innocentibus adscribentur.* Idem significatus reperitur Psalm. 103, 6: *Studet* תַּקְרַע *aequitati, siue iustitiae innocentes absoluenti Iehouab, וְיַשְׁפֵּט וְיַחַד וְיַחַד וְיַחַד et iustitiae fortes punienti, commodo omnium oppressorum.* Sic קַרַע aut קַרַע quoties vel nomini שַׁפַּט opponitur, vel, ut segmento 17. fit, cum illo חַד coniungitur, *aequitatem significare puto, siue iustitiam innocentes absoluentem.* Propterea nunc sententiam atque Hof. 2, 21. 22 sic interpretor: *Tum despondebo te mihi in aeternum: tum despondebo te mihi iustitia innocentes absoluentem, fortes vero puniente, cum pietate atque amore intimum despondebo te mihi fide mihi habenda: tum me redamabis.* Vid. supra § XIX p. LXXX.

Fd 6020 II

(2)

ULB Halle

3

003 772 209

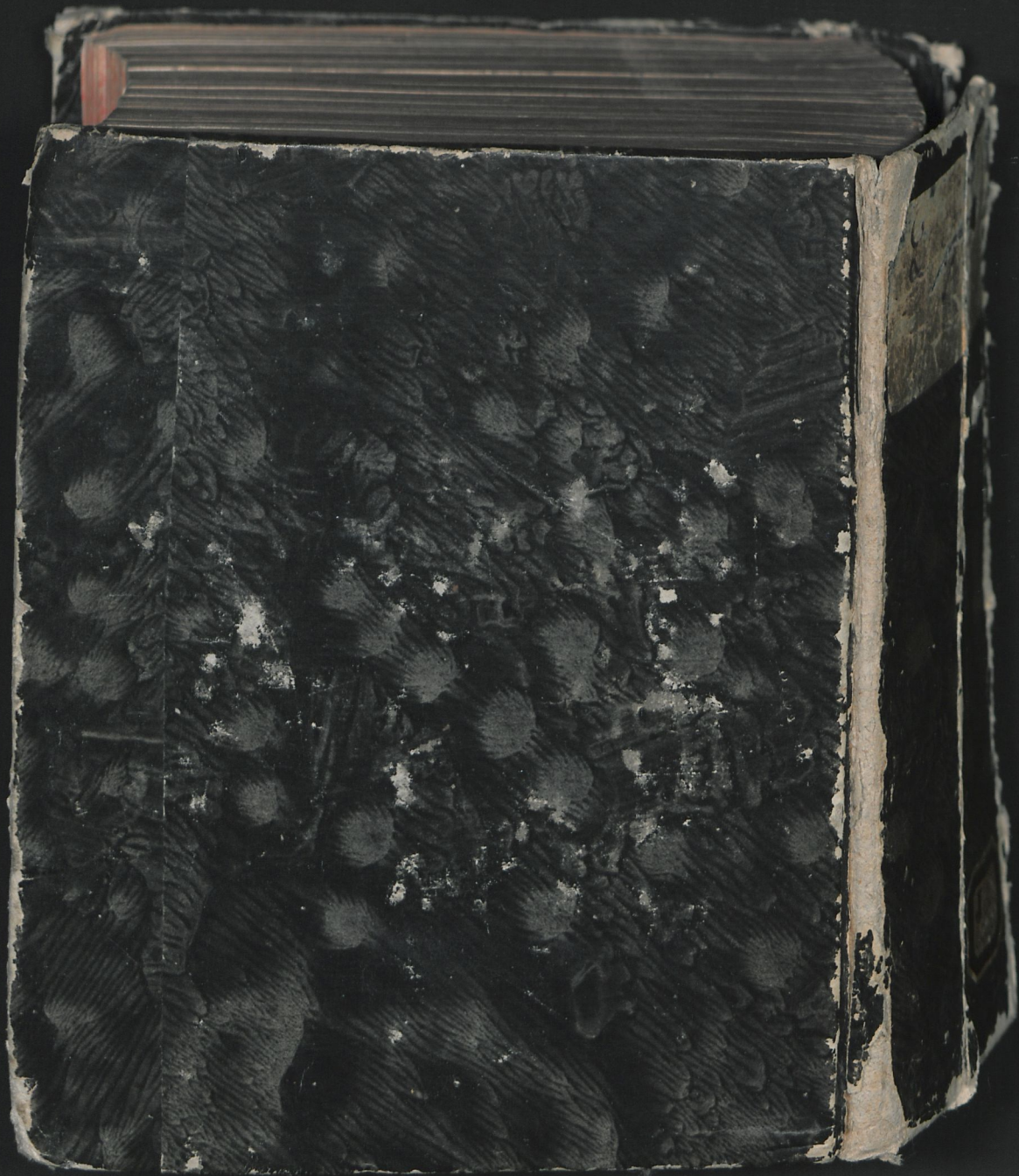

FA-906

WMA

WMA

Q. B. F. F. F. Q. I. E. D
PRAEMISSA AD HOS. II SEGM. XXI
VOCABVLI ꝑꝛ EXPlicatione
XIX

OMNES MVsarvm PATRONOS, FAVTORES
AMICOS

AD
ORATIONEM

DE
FIRMISSIMIS PER OMNIA
TEMPORA MYSTERII SACROSAN-
CTAE TRIADOS ARGVMENTIS

AB
IO. GEORGIO CASPARO FICKIO
SATTELGRYNDA-BARVTHINO

IVVENE THEOLOGIAE STUDIOSO, OB INGENII PRAE-
STANTIAM, MODESTIAM AC DILIGENTIAM IN
PRIMIS COMMENDANDO

FER. I. PENTECOST. MDCCLXXXI.

HABENDAM
QVA DECET OBSERVANTIA

INVITANT
DIRECTOR

ET
RELIQVI PROFESSORES

COEVRGI, FORMIS AHLIANIC